

2. ชื่ออาหารและขนมพื้นบ้านของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดนราธิวาส ได้จากเวทีระดมความคิด พบว่า มีอาหารคาว จำนวน 163 ชนิด อาหารว่างและหวาน จำนวน 144 ชนิด และอาหารจานเดียว จำนวน 25 ชนิด รวมทั้งสิ้น 332 ชนิด อาหารที่ใกล้สูญหาย เป็นอาหารว่าง/หวานมากที่สุด จำนวน 28 ชนิด อาหารคาว 14 ชนิด และน้อยที่สุด อาหารจานเดียว 5 ชนิด รวมทั้งสิ้น 47 ชนิด

3. กระบวนการทำหรือการสาธิตอาหารจากผู้รู้ ได้มาโดยการเสนอชื่ออาหารและผู้รู้ที่สามารถถ่ายทอดจากเวทีระดมความคิดของแต่ละอำเภอ แล้วทีมวิจัยได้พิจารณาคัดเลือกอาหารและขนมพื้นบ้านแต่ละอำเภอในจังหวัดนราธิวาส เฉพาะอาหารดั้งเดิมคือเป็นอาหารที่มีขั้นตอนกระบวนการทำที่ยุ่งยาก ใช้ความประณีตละเอียดลออ ใช้เวลานาน ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น เป็นอาหารที่ไม่นิยมทำหรือจำหน่าย หรืออาจมีเฉพาะในประเพณีเทศกาล เช่น ประเพณีกวนอาซุรอ การถือศีลอด วันฮารีรายอ งานบุญต่าง ๆ ซึ่งได้เข้ารับอาหารรวมทั้งสิ้น 16 ชนิด เป็นอาหารคาว จำนวน 6 ชนิด ได้แก่ บูดู'กือยู, ซามา ลาคอปูติ, กูลากาปะเตส คากิง, กาปะคากิง มาเซ มานิส, กูลา บือชา คากิง และอาเยพีจี สำหรับอาหารว่างหรือหวาน จำนวน 10 ชนิด ได้แก่ ตือปง ซือมือละ, ตือปง การะซ, ตือปง บาซีเดะซ, ตือปง มาดู 'กาตง, ตือปง ปูดูฮา ลือบอ, ตือปง บาดา, ตือปง ลาคู, ตือปง ฮีเต, ตือปง บอคอ ฮูบี กายู, ตือปง ปีแน กอแต, โดยรวบรวมไว้ในรูปเข้ารับอาหารและขนมพื้นบ้านในจังหวัดนราธิวาส จากเข้ารับอาหารและขนมพื้นบ้านในจังหวัดนราธิวาส เมื่อพิจารณาจากลักษณะเกี่ยวข้องและ มีบทบาททั้งกับประเพณีวัฒนธรรม และศาสนา ดังเช่น อาหารและขนมพื้นบ้านที่พบเฉพาะในเทศกาล เช่น ขนมอาซุรอ หรือตูปะ ซึ่งทุกครอบครัวจะต้องทำในเทศกาลวันฮารีรายอ หรือปูโละกุนิง จะทำในงานพิธีกรรม เป็นต้น

ผลจากการพิจารณาพื้นที่ศึกษาในการวิจัย โดยจำแนกและคัดเลือกอำเภอที่มีภูมิประเทศแตกต่างกัน 3 ลักษณะ คือ อำเภอที่มีภูมิประเทศเป็นภูเขา ได้แก่ อำเภอศรีสาคร, อำเภอเรือเสาะ อำเภอที่ติดชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ได้แก่ อำเภอเมืองนราธิวาส, อำเภอดากไย และอำเภอที่ติดชายแดนมาเลเซีย ได้แก่ อำเภอสุไหงโก-ลก, อำเภอแว้ง พบว่า การลงพื้นที่สาธิตอาหารและขนมพื้นบ้านโดยผู้รู้ด้านอาหาร สามารถจำแนกอาหารและขนมพื้นบ้านได้ เช่น ภูมิประเทศเป็นภูเขา ได้แก่ บูดู'กือยู ตือปง ซือมือละ และ ซามา ลาคอปูติ อำเภอที่ติดชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ได้แก่ “ตือปง ฮีเต” สำหรับอำเภอที่ติดชายแดนมาเลเซีย ไม่พบความแตกต่าง นอกจากนี้ยังพบว่า อาหารบางชนิดมีหรือจำหน่ายเฉพาะในเทศกาล เช่น “ตือปง มาดู 'กาตง”, “ตือปง ซือมือละ” จำหน่ายเฉพาะในงานวัฒนธรรมของอำเภอหรือจังหวัดเท่านั้น ในช่วงเทศกาลถือศีลอด วันฮารีรายอ ซามาลาคอปูติ ตือปงฮีเต ก็จะมีให้ได้รับประทาน เช่นกัน

สถานการณ์อาหารและขนมพื้นบ้านของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูในจังหวัดนราธิวาส สำหรับหาแนวทางในการอนุรักษ์และฟื้นฟู จากการสัมภาษณ์ผู้รู้ที่สาธิตอาหารและขนมพื้นบ้าน พบว่า ผู้รู้เสนอแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูอาหารและขนมพื้นบ้านในจังหวัดนราธิวาส มากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ ช่วยกันหันมารับประทานอาหารและขนมพื้นบ้าน รองลงมาช่วยกันขายอาหารและขนมพื้นบ้านกันต่อไป และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดงานนิทรรศการอาหารบ่อย ๆ ตามลำดับ